

Турчак Юлія

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та економічної теорії ЗУНУ Куц Л.Л.)

КОМПЛЕКСНЕ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА У ФОРМАТІ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНOSTІ ЇЇ КОМПОНЕНТ

Ринкова економіка підняла проблему конкурентоспроможності на вершину економічних взаємин. Щоб забезпечити лідируючу позицію підприємства на ринку, важливим стратегічним завданням є випередження конкурентів у розробці та освоєнні нових товарів, нової технології, нового дизайну, нового рівня витрат виробництва, нових цін, нововведень у системі розподілу і збуту [3]. Конкурентоспроможність є основною характеристикою ринкового становища підприємства, що свідчить про його здатність досягати визначених конкурентних цілей. Крім того, конкурентоспроможність слугує необхідною умовою самого існування підприємства, оскільки втрата ним конкурентних здатностей означає, що вироблена продукція не потрібна ринку, а подальше фінансування діяльності можливе лише за рахунок зовнішніх джерел. У сучасних умовах, як зазначає Арестенко В. В., тільки наявність робочої сили, капіталу та сировини вже практично не забезпечує конкурентоспроможність підприємства, важливішими стають їх розподіл та скеровування у правильному напрямку задля досягнення найбільшого ефекту [1].

Вважаємо слушною пропозицію Дробітько Н. А., що для формування ефективної системи управління функціональною конкурентоспроможністю необхідно здійснити комплексне оцінювання її рівня у форматі диференційованих характеристик цінової, рекрутингової та інвестиційної компонент [5]. Адже об'єктами конкуренції є також трудові ресурси з необхідними навичками й уміннями та інвестиційні ресурси, що забезпечують фінансування створення та розвитку підприємства. Відповідно, конкурентоспроможність підприємства реалізується на продуктовому,

рекрутинговому та інвестиційному ринках. Такий підхід забезпечить формування необхідної аналітичної бази для оцінювання правильності управління рівнями зазначених компонент та обґрунтування необхідних змін в інтенсивності задіяних конкурентних рішень.

Оціночним показником функціональної конкурентоспроможності на рекрутинговому ринку слугує показник соціальних витрат підприємства на одного працюючого [1]. До даних витрат відносять основну і додаткову заробітну плату, премії за рахунок прибутку, витрати компанії на оздоровлення і відпочинок персоналу, інші соціальні витрати. Проте, з огляду, що матеріальні умови праці за сучасного стану ринку праці й економіки країни загалом переважають, розрахунок функціональної рекрутингової конкурентоспроможності цілком можна здійснювати за показником середньої заробітної плати на підприємстві.

Функціональна конкурентоспроможність на інвестиційному ринку визначається за показником рентабельності власного капіталу. Його динаміка напряму впливає на залучення/ зменшення авансованого у підприємство капіталу, тому його можна вважати фактором управління конкурентоспроможністю підприємства[4].

На продуктовому ринку основною формою функціональної конкурентоспроможності є цінова конкурентоспроможність. Вона характеризує відносний рівень ціни на продукцію підприємства, яку запропоновано ринку у боротьбі за купівельні фонди споживачів. Реалізація продукції за ціною нижчою середньоринкової (за умов відповідної еластичності попиту і обсягу клієнтської бази), обумовлює обґрунтовану імовірність випереджаючого зростання реалізації, а отже, і зростання досягнутої конкурентоспроможності.

Слід зазначити, що між зазначеними видами конкурентоспроможності буде існувати взаємозалежність. Тому слід враховувати, що стимулювання одного з них буде позначатися на динаміці інших. Так, зниження ціни на продукцію підвищить конкурентні можливості підприємства на продуктовому ринку, але

може призвести до зниження рентабельності капіталу, а за певних обставин, і до дефіциту коштів на оплату праці. Причиною цього може бути як необхідність досягнення певної мети – наприклад, захоплення більшої частки ринку, так і неякісна діяльність менеджменту підприємства у випадку, коли зниження ціни не забезпечило зростаючу динаміку реалізації продукції при втраті частини прибутку [2].

Таким чином, для формування ефективної системи управління функціональною конкурентоспроможністю рекомендується здійснити комплексне оцінювання її рівня у форматі диференційованості її компонент, що забезпечить всебічне оцінювання правильності управлінських дій щодо об'єктності та інтенсивності реалізації конкурентних рішень.

Використані джерела

1. Арестенко В.В. Методи і моделі оцінювання конкурентоспроможності підприємств АПК. Актуальні проблеми економіки. 2012. №10(88). С. 10 – 15.
2. Дойль П. Маркетинг-менеджмент и стратегии. 3-е издание/пер. с англ.-СПб.: Питер, 2012. 324 с.
3. Смолін І.В. Конкурентоспроможність підприємств ; [навч. посіб.]. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 204 с.
4. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: [монографія] / за заг. ред. О.Г. Янкового. Одеса: Атлант, 2013. 470 с.
5. Дробітько Н.А. Управління конкурентоспроможністю в умовах ринкової економіки: Автореф. дис. на здобуття наук. ступ. к.е.н. – Харків: ХДЕУ, 2019 – 20 с.

Фіалковський Анатолій

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри економіки та економічної теорії ЗУНУ Білан О.С.)

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Проблема підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняної продукції в умовах подальшого розвитку економіки є досить актуальною, а завоювання й утримання конкурентних переваг